

İnci

Flaca

KAFİYE - REDİF

□ Redif :

- Dize sonlarında yazılışları, anlamları ve görevleri aynı olan eklerin ve sözcüklerin tekrarına denir.
  - Ruhumu eritip de kalıpta dondurmuşlar
Onu İstanbul diye toprağa kondurmuşlar
- ❖ Not : Redif olan ekler ses değişimine uğrayabilir (Anlam ve görevlerini kaybetmezler)
  - O gülsün çünkü handân olurum güldüğünde
Selam söyle kalbimden sana her geldiğinde
  - Bir deniz kıyısı ela gözlerin
Gurbette andığım sıla gözlerin
  - Ey benim nazlı canânım
Severim kimseler bilmez
Bir iştir geldi başıma
Çekerim kimseler bilmez
  - Dost dost diye nicesine sarıldım
Benim sadık yârim kara topraktır
Beyhude dolandım boşa yoruldum
Benim sadık yârim kara topraktır

□ Uyak (Kafiye):

- Dize sonlarında yazılışları aynı, anlamları ve görevleri farklı seslerin, eklerin, sözcüklerin tekrarlanmasına denir.

1. Yarım uyak :

- Tek ses benzerliğine dayanan uyaktır.
  - Can kafeste durma uçar
Dünya bir han, konar göçer
Ay dolanır yıllar geçer
Dostlar beni hatırlasın
  - "Yalnız duyan yaşar" sözü derler ki doğrudur
"Yalnız duyan çeker" derim en doğru söz budur

2. Tam Uyak :

- İki ses benzerliğine dayanan uyaktır.
  - Ey bu topraklar için toprağa düşmüş asker
Gökten ecdat inerek öpse o pak alını değer
  - Yollarda kalan gözlerimin nurunu yordum
Kimdir o, nasıldır diye rüzgarlara sordum

- â, î, û, iki ses kabul edildiğinden tam uyak olarak alınır.
- Şâd olmak isteyen gam ile mübtelâ gerek
Âlemde saltanat taleb iden gedâ gerek

3. Zengin Uyak :

- Üç yada daha çok ses benzerliğine dayanan uyak türüdür.
- Ertesi gün başladı gün doğmadan yolculuk
Soğuk bir mart sabahı... Buz tutuyor her soluk
  - Yol onun, varlık onun, gerisi hep angarya
Yüzüstü çok süründün, ayağa kalk Sakarya
  - Efendimsin cihânda i'tibârım varsa sendendir
  - Miyân-ı âşıkanda iştihârım varsa sendendir

4. Tunç Uyak :

- Uyaklı sözcüklerden biri diğerinin içinde aynen yer alır.
- İlk sevgiye benzeyen ilk acı, ilk ayrılık
Yüreğimin yaktığı ateşle hava ılık -tanı
-yatani
  - N'oldu sana yeşil pancurun indi -atani
Karanlık akşamlara döndü ikindi -vatani

5. Cinaslı Uyak :

- Yazılışları aynı anlamları farklı sözcüklerin oluşturduğu uyak türüdür.
  - Söylerken o sözleri kızardı
Hem hazzeder, ah, hem kızardı
  - Kendin çöz kendin tara
Değmesin el başına
Ben yârime kavuştum
Darısı el başına

4. Tunç Uyak :

- Uyaklı sözcüklerden biri diğerinin içinde aynen yer alır.
  - İlk sevgiye benzeyen ilk acı, ilk ayrılık
Yüreğimin yaktığı ateşle hava ılık
-tanı
-yatani
  - N'oldu sana yeşil pancurun indi
Karanlık akşamlara döndü ikindi
-atani
-vatani

□ Uyak (Kafiye) Örgüsü:

1. Düz Uyak : aaaa aaab aabb

- Gül büyütenlere mahsus hevesle
Renk renk dertlerimi gözümde besle
Yalnız, annem gibi, o ılık sesle
İçimde dövünüp ağlama gurbet

İftardan önce gittim Atik-Valde sentine
Kaç defa geçtiğim bu sokaklar, bugün yine
Sessizdiler, fakat Ramazan maneviyyeti
Bir tatlı intizara çevirmiş sükûneti

2. Çapraz Uyak : abab

- Bahar gelsin şu dağlara gideyim
Belki derdimize çare bir çiçek
Toplayıp devşirip harman edeyim
Açılan yaramı sara bir çiçek

3. Sarma (Sarmal) Uyak : abba

- Her şey yerli yerinde; havuz başında servi
Bir dolap gıcırıyor uzaklarda durmadan
Eşya aksetmiş gibi tılsımlı uykudan
Sarmaşıklar ve böcek sesleri sarmış evi

Bütün şehir nihayetsiz bir nur içinde
Kış mehtabı daha parlak, daha lekesiz
Ne buluttan bir eser var, ne bir küçük iz
Gülümsüyor gibi semâ sürûr içinde